

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně JUDr. Hany Kadaňové a Mgr. Gabriely Bašné ve věci

žalobce: **Z. S.**
zastoupen advokátem JUDr. Ondřejem Tošnerem, Ph.D.
sídlem Slavíkova 1568/23, Praha 2

proti
žalovanému: **Magistrát hl. m. Prahy**
sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.6.2014, č.j. MHMP 853327/2014,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, odboru stavebního, ze dne 19.6.2014, č.j. MHMP 853327/2014, a rozhodnutí Úřadu městské části Praha 6, odboru výstavby, ze dne 22.8.2013 č.j. MCP6 063422/2013, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.228 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku, k rukám JUDr. Ondřeje Tošnera, Ph.D., advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

- 1 Žalobce se u Městského soudu v Praze domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu městské části Praha 6, odboru výstavby (dále též „stavební úřad“), ze dne 22.8.2013 č.j. MCP6 063422/2013 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byl zamítnut návrh žalobce na určení, že oznámením stavby posouzené certifikátem autorizovaného inspektora Ing. J. Č. č.j. 120701 ze dne 16.7.2012 nevzniklo právo provést stavbu Bytový dům Vila Vista na pozemcích č. parc. x a x v katastrálním území D., při ulici V., P. 6.
- 2 Podle žalobce autorizovaný inspektor vydal certifikát bez toho, aniž by k němu připojil vyjádření žalobce a aniž by bylo dosaženo shody ohledně žalobcových námitek. Certifikát tak byl vydán v zásadním rozporu s ust. § 117 odst. 1, 3 a 4 stavebního zákona a proto na jeho základě nemohlo vzniknout právo provést stavbu Bytový dům Vila Vista. Jestliže stavební úřad návrh žalobce na vydání rozhodnutí o určení této skutečnosti zamítl, potom rozhodl v rozporu se stavebním zákonem, a tím, že žalovaný tyto vady neodstranil, zatížil jimi i rozhodnutí své.
- 3 K skutkovému stavu žalobce uvedl, že s autorizovaným inspektorem komunikoval například dne 7.6.2012, neučinil sice vyjádření k věci, již toho dne však sdělil námítky. Následně žalobce oznámil, že vyjádření lze očekávat vzhledem k hospitalizaci nejdříve kolem 24. nebo 25.6.2012. Dne 13.7.2012 oznámil, že námítky jsou zasílány poštou. Autorizovaný inspektor nevyčkal na doručení námitek a dne 16.7.2012 vydal certifikát, přičemž žalobcovu dosavadní komunikaci nepovažoval ani za vyjádření, ani za námítky.
- 4 Žalobce vyslovil názor, že autorizovaný inspektor není orgánem veřejné správy a jeho certifikát není správním aktem, na jeho vydání tedy nelze aplikovat zásady platné pro správní řízení, ale naopak jsou na něj kladeny speciální zpřísněné požadavky, tj. mimo jiné stanovení podmínek, za kterých lze, respektive nelze certifikát vydat. Jednou z nich je povinnost opatřit vyjádření osob, které by byly účastníky stavebního řízení, a připojit je k certifikátu. Pokud se taková osoba nevyjádří, certifikát není možné vydat. Stavební zákon hovoří jednoznačně, jiný výklad zde není možný. Rozhodnutí žalovaného je přesto postaveno na nesprávném závěru, že absence vyjádření žalobce k dokumentaci, byl-li prokazatelně k vyjádření vyzván, není relevantní způsobit nezákonnost vydaného certifikátu. Zároveň správní úřady pochybily, když se zabývaly důvodností žalobcových námitek doručených autorizovanému inspektoru po vydání certifikátu. To, že byl certifikát vydán v rozporu se zákonem, nelze zhojit tím, že úřad bude řešit námítky následně v řízení o určení, že oznámením stavby posouzené certifikátem autorizovaného inspektora vzniklo právo provést stavbu.
- 5 Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a uvedl, stavební zákon do 31.12.2012 neupravoval, jaké náležitosti a jakou formu má mít vyjádření osob, které by jinak byly účastníky řízení. Stejně tak ani neupravoval situaci, kdy tyto osoby byly prokazatelně o záměru autorizovaným inspektorem informovány, ale své vyjádření v zákonné lhůtě nesdělily. Žalovaný se proto ztotožnil s právním názorem vysloveným v odborné literatuře (komentář stavebního zákona vydaný nakladatelstvím C.H.Beck, rok vydání 2008), dle něž nelze z toho, že se oprávněná osoba odmítne vyjádřit ať již slovně nebo mlčky, dovozovat, že by nebyly splněny předpoklady k provedení stavby na základě certifikátu autorizovaného inspektora.

- 6 Žalovaný k skutkovému stavu uvedl, že autorizovaný inspektor žalobce poprvé oslovil dopisem ze dne 27.4.2012, žalobce spolu s manželkou sdělil, že podali žalobu na vydané rozhodnutí o umístění stavby, a požádal o zapůjčení projektové dokumentace či návštěvu u nich doma. Požadovaná dokumentace byla žalobci doručena dne 8.6.2012 s žádostí o vyjádření do jednoho týdne. Dne 19.6.2012 žalobce e-mailem popsal důvody, proč se dosud nevyjádřil s tím, že nejdříve lze očekávat jeho vyjádření „kolem 24.-25.6. t.r.“. Ani v této lhůtě žalobce námitky neuplatnil, proto byl autorizovaným inspektorem vyzván, aby se případně vyjádřil nejpozději do 13.7.2012. Po marném uplynutí této lhůty autorizovaný inspektor dne 16.7.2012 vydal certifikát. Žalobce poté tvrdil, že námitky byly poslány dne 13.7.2013 e-mailem a téhož dne i prostřednictvím pošty. K e-mailu ze dne 13.7.2012 však námitky nebyly přiloženy (což vyplývá i z následného e-mailu ze dne 17.7.2012 obsahujícího omluvu za nepřiložení námitek), tvrzení o podání námitek k poštovní přepravě dne 13.7.2012 zůstalo v řízení neprokázáno.
- 7 Žalovaný má za to, že sdělení žalobce o podané žalobě napadající rozhodnutí o umístění stavby a žádost o zapůjčení projektové dokumentace či o návštěvu doma lze považovat za vyjádření ve smyslu ust. § 117 odst. 3 stavebního zákona, námitky podle ust. § 117 odst. 4 podány nebyly, respektive nebyly podány včas. Proto byl certifikát autorizovaného inspektora vydán v souladu se zákonem. Pokud se stavební úřad v prvostupňovém rozhodnutí zabýval jednotlivými námitkami žalobce, šlo pouze o zaujetí stanoviska, nikoli o rozhodování o nich v rámci posouzení, zda oznámením stavby posouzené certifikátem autorizovaného inspektora vzniklo právo provést stavbu. Takový postup stavebního úřadu neshledává žalovaný nezákonným.
- 8 Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným, vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
- 9 Dne 16.7.2012 vydal autorizovaný inspektor Ing. J. Č. pod č.j. 120701 certifikát, kterým stvrdil, že ověřil projektovou dokumentaci stavby nazvané „Bytový dům Vila Vista“ na pozemích parc. č. x a x v katastrálním území D. při ulici V. v P. 6 z hledisek uvedených v ust. § 111 odst. 1 a 2 stavebního zákona, a vyslovil, že stavba může být podle téhož dokumentace provedena. Z vysvětlení certifikátu plyne, že žalobce a jeho manželka H. S. byli dne 27.4.2012 osloveni dopisem k vyjádření, reagovali dopisem ze dne 8.5.2012, při ústním jednání dne 7.6.2012 manželé informovali autorizovaného inspektora o podání správní žaloby na vydané územní rozhodnutí, informovali ho, že nesouhlasí s umístěním stavby a zejména s umístěním zahradního domku a vyslovili obavu z možných budoucích stavebních změn stavby za účelem zvýšení počtu bytů, přítomný zástupce manželů trval na nemožnosti stavět v oblasti Hanspaulky domy s plochou střechou s tím, že se obává precedentu danému povolením navrhované stavby. Žalobce si vyžádal část dokumentace pro stavební povolení, k věci se do 15.6.2012 nevyjádřil, autorizovaný inspektor dne 15.6.2012 předal spis stavebnímu úřadu k vypořádání námitek jiných dotčených osob, předložený spis byl vrácen dne 12.7.2012 s konstatováním, že v případě manželů S. námitky uplatněny nebyly. Stejně stanoviska manželů posoudil autorizovaný inspektor, který měl navíc za dostačující, že manželům byly poskytnuty potřebné podklady stejně jako dostatek času na případné konkrétnější vyjádření.

- 10 Dne 10.6.2013 žalobce s manželkou H. S. podali žádost o určení, že na základě oznámení stavby posouzené certifikátem autorizovaného inspektora Ing. J. Č. č.j. 120701 ze dne 16.7.2012 nevzniklo právo provést stavbu. Žádost odůvodnili nezákonností certifikátu pro opomenutí manželů ve zkráceném stavebním řízení, neboť autorizovaný inspektor si měl vyžádat jejich vyjádření a měl vypořádat jejich námitky, tento postup však nedodržel.
- 11 Dne 4.8.2013 žadatelé doplnili důvody nezákonnosti certifikátu poukázáním na skutečnost, že rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 17.7.2013 č.j. 10 A 89/2012-104 bylo zrušeno územní rozhodnutí č.j. S-MHMP 875702/2011/OST/No ze dne 12.3.2012, které bylo podkladem pro vydání napadeného certifikátu.
- 12 Dne 22.8.2013 stavební úřad vydal prvostupňové rozhodnutí, v němž žádost žalobců zamítl. Uvedl, že žadatelé opomenuti nebyli, naopak autorizovaný inspektor s nimi aktivně jednal; průběh komunikace stavební úřad zjistil z listinných důkazů a shrnul jej. Konstatoval, že podání námitek je právem účastníků, nikoli povinností, a proto není neuplatnění námitek překážkou pro vydání certifikátu. K námitce žadatelů, že došlo k zrušení příslušného územního rozhodnutí, stavební úřad uvedl, že dle jeho názoru to nemůže mít vliv na vznik účinků certifikátu k datu jeho evidence, byly-li splněny podmínky pro vydání certifikátu.
- 13 Dne 19.6.2014 vydal žalovaný k odvolání žadatelů ze dne 4.8.2013 napadené rozhodnutí, v němž uvedl, že nedošlo k zjevnému rozporu certifikátu s právními předpoklady pro jeho vydání. Žalovaný pokládá za podstatné, že žadatelé byli se záměrem posuzovaným autorizovaným inspektorem seznámeni, vyjádřili se již prvním dopisem ze dne 8.5.2012, v poskytnuté lhůtě pak neuplatnili žádné námitky. Navíc, i kdyby námitky vzneseny byly a nedošlo by k jejich vypořádání v souladu se zákonem, je třeba posoudit povahu těchto námitek. Odpovídají-li námitky vymezení v ust. § 114 odst. 2 stavebního zákona, tj. nepřihlíží-li se k nim, bylo by určení, že právo provést stavbu nevzniklo jen pro nevypořádání se s takovými námitkami, v rozporu se zásadou ochrany práva nabytého v dobré víře. Dále žalovaný uvedl, že zrušení rozhodnutí o umístění stavby nemůže být důvodem pro požadované určení, že nevzniklo právo stavět stavbu, neboť při rozhodování se zkoumá zákonnost ke dni vydání certifikátu, nelze tedy přihlížet ke skutečnostem, které nastaly poté.
- 14 Soud na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s.ř.s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 s.ř.s.), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
- 15 Podle ust. § 117 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona), ve znění účinném do 31.12.2012, (dále jen „stavební zákon“), uzavře-li stavebník s autorizovaným inspektorem smlouvu o provedení kontroly projektové dokumentace pro stavbu, kterou hodlá provést, může takovou stavbu pouze oznámit stavebnímu úřadu, jestliže byla opatřena souhlasná závazná stanoviska dotčených orgánů a vyjádření osob, které by byly účastníky stavebního řízení (§ 109), a nejde o stavbu, která je

zvláštním právním předpisem, územně plánovací dokumentací nebo rozhodnutím orgánu územního plánování přímo označena jako nezpůsobilá pro zkrácené stavební řízení.

- 16 Podle odst. 3 téhož ustanovení autorizovaný inspektor certifikátem stvrzuje, že ověřil projektovou dokumentaci a připojené podklady z hledisek uvedených v § 111 odst. 1 a 2 a že navrhovaná stavba může být provedena. Na projektové dokumentaci tuto skutečnost vyznačí, uvede své jméno a příjmení, datum vydání certifikátu a opatří ji svým podpisem a razítkem se státním znakem České republiky. K certifikátu připojí návrh plánu kontrolních prohlídek stavby, závazná stanoviska dotčených orgánů a vyjádření osob, které by byly účastníky stavebního řízení (§ 109).
- 17 Podle odst. 4 téhož ustanovení pokud ve vyjádřeních podle odstavce 1 byly uplatněny námítky proti provádění stavby, autorizovaný inspektor je posoudí a projedná s osobami, které je uplatnily. Způsob vypořádání námitek a závěry, popřípadě podklady, z nichž vycházel, připojí autorizovaný inspektor k certifikátu podle odstavce 3. Nepodaří-li se při vypořádání námitek odstranit rozpory mezi osobami, které by jinak byly účastníky řízení, předloží jejich vyjádření spolu s projektovou dokumentací a závaznými stanovisky dotčených orgánů stavebnímu úřadu, který zajistí vypořádání námitek podle § 114 nebo usnesením rozhodne o námitkách ve své působnosti anebo usnesením rozhodne o nezpůsobilosti stavby pro zkrácené řízení.
- 18 Povahou certifikátu autorizovaného inspektora se zabýval Nejvyšší správní soud již několikrát (viz například rozsudek ze dne 4.8.2010, č.j. 9 As 63/2010-111 nebo rozsudek ze dne 24.8.2011, č.j. 1 As 92/2011-182), v usnesení ze dne 6.9.2012 pod č.j. Konf 25/2012-9 pak zvláštní senát Nejvyššího správního soudu vyslovil právní názor, že „*autorizovaný inspektor není správním orgánem a jím vydaný certifikát není rozhodnutím správního orgánu (§ 67 spr. ř., § 65 s. ř. s.), ale plněním ze soukromoprávní smlouvy.*“
- 19 Nejvyšší správní soud dále k věci uvedl:

„[70] Vjše uvedený závěr však ani v nejmenším neznamená, že by proti vzniku práva stavby, opírajícímu se o certifikát vydaný bez splnění zákonných podmínek, neexistovala žádná možnost obrany. Nic na tom nemění, že stavební zákon tuto otázku přímo neřeší. Obrana (vesměs ze strany osob, které by jinak byly účastníky stavebního řízení), kterou sledával Nejvyšší správní soud v možnosti podat správní žalobu, není touto formou možná, nehledě k tomu, že soudní řízení bývá delší a pro účastníka nákladnější i odborně náročnější, takže přímo protiřečí záměru zákonodárce na „zkrácené“ řízení (na okraj možno poznamenat, že tu zjevně - v rozporu s názvem institutu stavebního zákona - o žádné „řízení“ ani nejde). Kromě toho otvírá i další neřešené otázky, například počátek a konec běhu lhůty pro podání žaloby, kterou zjevně nelze vázat na doručení certifikátu už jen z toho důvodu, že certifikát se ostatním osobám nedoručuje.

[71] Pokud s certifikátem nesouhlasí stavebník, zcela prostě oznámení stavebnímu úřadu nepodá a domáhá se soukromoprávními prostředky, nebo i pořadem práva svých civilních nároků vůči inspektorovi, který mu odpovídá za škodu, kterou způsobí výkonem své činnosti, na základě § 146 stavebního zákona. Úprava této odpovědnosti se bude řídit obecnými předpisy o náhradě škody, zejména § 420 a násl. občanského zákoníku, případně v § 373 a násl. obchodního

zákoníku. O porušení práv a povinností ze smlouvy a o náhradě škody rozhodne soud v občanském soudním řízení.

[72] Všechny další osoby (ve věcech dosud projednávaných šlo zpravidla o opomenuté sousedy coby osoby, které by byly účastníky, kdyby se vedlo stavební řízení), které by mohly být dotčeny vznikem práva stavby na základě oznámení doprovázeného certifikátem, mohou využít postupu podle § 142 spr. ř. Toto ustanovení upravuje zvláštní řízení o určení právního vztahu.

[73] Možností použití § 142 spr. ř. se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku, čj. 1 As 92/2011 - 182 [8] [33], ale - v mezích liché úvahy o opravných prostředcích proti certifikátu - však odmítl je proto, že se nejedná o opravný prostředek, ale o zvláštní řízení, které nemůže napravit vady či nezákonnosti v předcházejících řízeních. Zvláštní senát v předcházejícím textu ale vyložil, že certifikát nelze považovat za rozhodnutí a postup vedoucí k vydání certifikátu není řízením dle správního řádu. Proto uvedený argument neobstojí. Již ze systematiky správního řádu vyplývá, že se opravné prostředky vztahují ke správnímu řízení ukončenému rozhodnutím. V dané situaci je tedy samostatné řízení podle § 142 spr. ř. nejvhodnějším (ostatně pro opomenuté účastníky v zásadě nenáročným a rychlejším než řízení soudní) možným prostředkem pro nápravu vad způsobených nezákonně vydaným a posléze oznámeným certifikátem.

[74] Dle § 142 spr. ř. rozhodne správní orgán na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo. Věcně a místně příslušným orgánem k rozhodnutí bude dle § 11 spr. ř. stavební úřad určený místem stavby, o kterou bude spor veden. Navrhovatel se v takovém řízení bude nejspíše domáhat toho, aby stavební úřad určil, že stavebníkovi právo provést stavbu nevzniklo.

[75] Připomenout je třeba i to, že pro použití § 142 spr. ř. není rozhodné, zda stavební zákon má nebo nemá upravenou pravomoc stavebního úřadu k vydávání deklaratorních rozhodnutí řešících spory. Zmíněné ustanovení správního řádu je kompetenčního charakteru; v tomto je „samonosné“ a umožňuje správním orgánům v jednotlivých oborech veřejné správy rozhodovat podle něj bez ohledu na to, zda předpis práva hmotného s takovýmto rozhodnutím počítá; určující je tu jen to, zda podmínky § 142 spr. ř. jsou splněny (viz k tomu též VEDRAL, J.: Komentář. II. vydání, BOVA POLYGON, Praha 2012, s. 1099 a násl.). Není-li tu tedy žádný případ nesplnění podmínek § 142 odst. 2 spr. ř. (možnost vydání osvědčení, nebo řešení sporné otázky v rámci jiného správního řízení), neodepře stavební úřad rozhodnout o žádosti za vydání určovacího rozhodnutí o právním vztahu.

[76] Podání návrhu na zahájení takového řízení o určení právního vztahu není omezeno žádnou lhůtou. Výsledkem řízení je pravomocné rozhodnutí, které musí stavební úřad vydat ve lhůtách dle § 71 spr. ř., tj. bez zbytečného odkladu, jinak zpravidla do 30 dnů. Proti tomuto rozhodnutí stavebního úřadu je pak dále možné se odvolat běžným způsobem, případně proti rozhodnutí o odvolání podat žalobu ke správnímu soudu dle § 65 s. ř. s. V případě nečinnosti stavebního úřadu lze využít žalobu proti nečinnosti správního orgánu dle § 79 s. ř. s.

[77] Naproti tomu není však možné uvažovat o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu ve vztahu k evidenčnímu úkonu stavebního úřadu při oznámení certifikátu, neboť v tomto případě není zásah stavebního úřadu nezákonný. Stavební zákon totiž nesvědčil stavebním

úřadům žádnou možnost věcného přezkumu certifikátu nebo oznámení během jeho zaevidování.

[78] V případě, že stavební úřad během řízení dle § 142 spr. ř. shledá, že certifikát byl vydán bez splnění zákonných předpokladů, zejména neoprávněnou osobou, na základě nezákonného postupu, v rozporu s územně plánovací dokumentací, bez souhlasných závazných stanovisek všech dotčených orgánů nebo bez souhlasných vyjádření všech osob, které by byly účastníky stavebního řízení, nevypořádal řádně námitky potenciálních účastníků stavebního řízení, resp. nepředložil nevypořádané rozpory stavebnímu úřadu atd., vydá stavební úřad deklaratorní rozhodnutí o tom, že stavebníkovi právo provést stavbu nevzniklo.

[79] Následně by stavební úřady jako orgány státního dozoru ve věcech územního plánování a stavebního řádu mohly postupovat dle § 171 stavebního zákona a vyzvat stavebníka ke zjednání nápravy nebo rozhodnutím uložit povinnost zjednat nápravu v přiměřené lhůtě. Není dále vyloučeno ani nařízení odstranění stavby dle § 129 či kontrolní prohlídka stavby dle § 134 stavebního zákona a v jejím důsledku postup dle odst. 4 tohoto ustanovení. Nedostatky v činnosti autorizovaného inspektora může vyřešit navrhovatel rovněž jako orgán dozoru dle § 171, a to rozhodnutím o odvolání autorizovaného inspektora podle § 144 odst. 2 stavebního zákona.

[80] Konečně pak v těch případech, které nesnesou odkladu, může ten, kdo navrhuje postup podle § 142 spr. ř. požádat současně s návrhem, aby správní orgán rozhodl o předběžném opatření (§ 61 spr. ř.), zejména tedy o to, aby stavebníkovi bylo nařízeno okamžitě zastavit provádění stavby. O takové žádosti musí správní orgán rozhodnout do 10 dnů; může samozřejmě rozhodnout i bez návrhu, z úřední povinnosti.

[81] Bez ohledu na to, že řízení dle § 142 spr. ř. zřejmě dosud nebylo v obecné praxi správních orgánů příliš využíváno, upravuje toto ustanovení rychlý a účinný prostředek nápravy nezákonně vydaného certifikátu. Navíc přesně dopadá na situaci, která přijetím § 117 stavebního zákona nastala, neboť je určeno pro řízení o věcech, které není možné vyřešit v rámci jiných správních řízení.“ (Usnesení zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6.9.2012 č.j. Konf 25/2012-9.)

- 20 Soud pokládá za vhodné zmínit, že ust. § 117 stavebního zákona, ve znění platném do 31.12.2012, přineslo do stavebního řízení nový institut původně nazvaný „zkrácené stavební řízení“ (ač se o žádné správní řízení v právním slova smyslu nejedná) spočívající ve vydání certifikátu autorizovaným inspektorem. Smyslem bylo umožnit stavebníkům rychlejší alternativu k povolování staveb ve standardním stavebním řízení, přičemž tzv. certifikát autorizovaného inspektora je postaven na roveň stavebnímu povolení. Zákonodárce předpokládal postup podle ust. § 117 stavebního zákona v bezkonfliktních případech, kdy panuje shodná vůle stavebníka a osob, které by jinak byly účastníky stavebního řízení, s tím, že případné námitky těchto osob budou v předstihu vypořádány stavebními úřady. S odstupem času je jisté, že právní úprava byla koncipována nedostatečně, což v praxi přinášelo značné problémy. K 1.1.2013 byl proto institut významně novelizován, zejména k ochraně práv osob, které by jinak byly účastníky stavebního řízení, a byla doplněna úprava, kdy se k certifikátu musí nově doložit jejich souhlas.

- 21 Vzhledem k smyslu institutu však soud pokládá za zřejmé, že i přes použití výrazu „vyjádření“ v ust. § 117 odst. 1 stavebního zákona ve znění do 31.12.2012 nebylo ani tehdy možné vydat certifikát a následně realizovat stavbu bez souhlasu osob, které by jinak byly účastníky řízení. Svědčí o tom též požadavek na vypořádání námitek těchto osob před vydáním certifikátu podle ust. § 117 odst. 4 stavebního zákona. Opačný závěr by přinesl zcela nelegitimní výhodu stavebníkovi, který by dosáhl možnosti realizovat stavbu i přes vyjádřený nesouhlas potenciálních účastníků stavebního řízení. Vedlo by to k obcházení stavebního zákona, což se ostatně v praxi dělo.
- 22 Názor, že v rozhodné době bylo nezbytné opatřit souhlasné vyjádření všech osob, které by byly účastníky stavebního řízení, je výslovně formulován i v citovaném usnesení zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6.9.2012 č.j. Konf 25/2012-9 pod bodem [78], kde je uvedeno, že certifikát nesplňuje zákonné předpoklady, byl-li vydán, mimo jiné, bez souhlasných vyjádření všech osob, které by byly účastníky stavebního řízení.
- 23 V posuzovaném případě žalobce souhlasné vyjádření autorizovanému inspektorovi neposkytl. Již při prvním kontaktu dne 8.5.2012 žalobce uvedl, že s manželkou podali žalobu na vydané rozhodnutí o umístění stavby - tedy že nesouhlasí s umístěním stavby. Takový projev vůle se nedá pokládat za souhlas s provedením stavby. Při ústním jednání dne 7.6.2012 žalobce sdělil, že nesouhlasí s umístěním stavby a zejména s umístěním zahradního domku a že se obává možných budoucích stavebních změn stavby za účelem zvýšení počtu bytů, dále namítl, že není možné stavět v oblasti Hanspaulky domy s plochou střechou. Žalobce žádal o možnost prostudovat podklady a o poskytnutí času. Ani takový projev vůle není souhlasným vyjádřením k provedení stavby. Jiným způsobem žalobce do vydání certifikátu svoji vůli neprojevil.
- 24 Podle ust. § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) správní orgán v mezích své věcné a místní příslušnosti rozhodne na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo.
- 25 Žalovaný i stavební úřad při řízení dle ust. § 142 správního řádu shledali, že při vydání certifikátu byly splněny zákonné předpoklady, neboť dle jejich názoru postačí, dostane-li osoba, která by jinak byla účastníkem řízení, možnost k vyjádření, případně vyjádří-li se, aniž by projevila souhlas. Jak je však vysvětleno výše, tento názor není správný. Jeho prosazení by bylo popřením smyslu institutu „zkráceného stavebního řízení“, který z důvodu rychlosti a menší byrokratické zátěže umožňuje vydat potvrzení soukromou osobou, s účinky stavebního povolení, avšak bez možnosti revize stavebním úřadem. Je nepochybné, že takové atypické potvrzení musí být postaveno na konsenzu všech zúčastněných osob.
- 26 Z důvodů shora uvedených soud postupoval podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. a žalobou napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení.

- 27 S ohledem na to, že stejnou vadou trpělo i rozhodnutí stavebního úřadu, který v rozporu se zákonem vydal deklaratorní rozhodnutí, že stavebníkovi vzniklo právo provést stavbu, soud zvolil hospodárnější postup a dle ust. § 78 odst. 3 s.ř.s. zrušil i prvostupňové rozhodnutí.
- 28 V dalším řízení bude na stavebním úřadu, aby znovu rozhodl o návrhu žalobce na určení, že oznámením stavby posouzené certifikátem autorizovaného inspektora Ing. J. Č. č.j. 120701 ze dne 16.7.2012 nevzniklo právo provést stavbu Bytový dům Vila Vista na pozemcích č. parc. x a x v katastrálním území D., při ulici V., P. 6. Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).
- 29 O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení měl plný úspěch žalobce, a proto soud rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech řízení 11.228 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Výše nákladů řízení o žalobě sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3.000 Kč a z nákladů na zastoupení advokátem, které představují dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) po 3.100 Kč za úkon dle ust. 11 odst. 1 písm. a) a d) na základě ust. § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s ust. § 7 bod 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů. Dále k nákladům za zastoupení patří i dva režijní paušály po 300 Kč (ust. § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož zástupce žalobce doložil, že je plátcem DPH, zvyšují se náklady řízení za zastoupení ve smyslu ust. § 57 odst. 2 s.ř.s. o 21 %.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 1. června 2018

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. P.